

בעזה"ת
קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה
שנשמעו מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת קודש
פרשת פקודי
תשפ"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י
מכון מל אורות
להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע
שנת תשפ"ה לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעה"ת

שבת קודש פקודי

תשפ"ד לפ"ק

ליל שבת קודש

שלום זכר של בן הרב ירוחם חיים שטעג שליט"א, חדב"ן

ברוך השם, שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה, שמחת לידת הבן אצל חתני היקר והחשוב הרב ירוחם חיים שליט"א.

ועומדים בשמחת שלום זכר, שהוא השלמות של הזכר, ועורכים אותה בשבת קודש כהכנה להברית. והנה, תיבת שבת יש בה ניקוד פתח, אם קמץ, שהוא שני ווי"ן ביחד בגימטריא ח"י.

כי מילה היא בבחינת חותך חיים לכל חי, תיבת חיי"ם היא ח"י כנ"ל ויש בה שני יודי"ן באמצע, המורים על יו"ד עילאה ויוד תתאה, של השם יאהדונה"י, היינו שהמילה כוללת כל הבריאה משמים ועד לארץ.

והגם שאמרו חז"ל אין בנין בית המקדש דוחה שבת, אפילו הכי אמרו חז"ל (שבת קלב.) שמילה בזמנה דוחה שבת, שנאמר וביום השמיני ימול, ואפילו בשבת.

והדברים יבוארו על פי מה שביארנו (ויקהל, סעודה שלישית) שתיקון חטא עץ הדעת, היה על ידי שבת קודש, שאז נכנסה הי', שהוא נקודת הבריא, בתוך אות ב', ואות ב' נכנסת לתוך אותיות ש"ת, ונעשה שב"ת.

ויש לומר שאות י' שבקרב אות ב', הוא אות ברית קודש שהיא בבחינת י', וכדאיתא בשל"ה הק' (מסכת חולין, תורה אור), שעל ידי מצות מילה נשלמה השם שד"י בגופו של אדם, שהראש של האדם ושתי זרועותיו הן אות ש', הגוף והיד הם אות ד' ואות ברית קודש היא אות י'.

ועל כן עורכים שלום זכר בשבת, כי הגם שאין בנין המשכן דוחה שבת, אבל ברית מילה, שהוא הנקודה של כל העולם כולו, הוא דוחה שבת.

ועל ידי ברית מילה, זוכים למצות תפילין, אשר בתפילין של ראש יש אות

והנה, ברוך ה' זוכים ללידת הבן אצל הרב חיים, אשר הוא בן קדושים וטהורים, ויש דעה שאא"ז מהרב"פ זצוק"ל בראשית הנהגתו, הקים חצרו בעיר בריד, משום משום שבאותה העיר היה גר זקנו של הרב חיים הרה"ק ר' אהרן צבי מבריד זצוק"ל, שהיה פועל ישועות בקרב הארץ.

ויש לו להרב חיים המדה של לב טוב, אשר איתא במשנה (אבות פ"ב מ"ט), לב טוב עולה על כולם, ומדת לב טוב איננה מדה שיכולים לקנות בחנות, אלא או יש לו לאדם המדה, או אין לו המדה, וברוך ה' להרב חיים נתנו לו המתנה של לב טוב. וזכיה בשבילי שהוא חתני.

והשי"ת יעזור שתתפשט המשפחה של הרב חיים בבנים ובני בנים, בקדושה ובטהרה בתורה וביראת שמים, ובלב טוב העולה על כולנה, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

ש', ובקשר מאחורי הראש יש אות ד', ויש ה' של מילה,

ובשבת קודש הבעל"ט קוראים פרשת זכירת מחיית מעלק, ולקיים תמחה את זכר עמלק מתחת השמים (דברים כ"ה י"ט).

ועמלק ביזו מצות מילה, כדכתיב (שם פסוק י"ט) ויזנב בך כל הנחשלים אחריו. פירש"י ויזנב בך, מכת זנב חותך מילות וזורק כלפי מעלה.

והעמלקים לא הבינו מה שהם עצמם עשו, כי באמת ברית מילה אכן שייך כלפי מעלה, כדכתיב (דברים ל' י"ב) מי יעלה לנו השמימה, ראשי תיבות מיל"ה וסופי תיבות הוי"ה (תיקו"ז ב:), שיכולים לעלות לשמים בכח ברית מילה.

ובכן עורכים שלום זכר, ביום שבת קודש, שהוא הכנה לקיים תמחה את זכר עמלק מתחת השמים.

קידושא רבא

וליצנות, אשר אמרו חז"ל (הובא בשל"ה הק', מסכת יומא, דרך חיים ותוכחת מוסר) ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות.

ועוד איתא שם בפרי צדיק וזל"ק, וזה דרך היצר הרע כשרואה שהאדם נכשל באיזה עון בעצתו ובפיתויו. אחר כך משליכו ביאוש לומר מה יועיל לך תשובתך, אחר כי גדול עונך עד לשמים, והואיל ואיטריד ההוא גברא מעולם הבא ליפוק ליתנהי בהאי עלמא.

ועל שם זה נקרא עמלק עם לק (תנחומא תצא ט'), שבא ללוק דמן של ישראל ככלב שבא למצוץ שארית דמם וחיותם עד תכליתו כנ"ל.

ובא המצוה תמחה את זכר עמלק על ב' הענינים, והיינו שאף הגדול במעלה וקדושה יתירה, לא יסמוך על קדושתו ויזהר מפיתויו היצר הרע. ואף מי שנכשל חס וחלילה מה, לא יתיימש מן התשובה, וישוב אל ה' וירחמהו, עכל"ק.

נמצא שקליפתו של עמלק בשתים אלו, (א) חופצה, שלא ימנע מלפתות גם מי

אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו'. ורש"י עומד על כפל לשון לשון המשכן משכן. ובסיום הפרשה אמרנו, חזק חזק ונתחזק. ומצינו שבלשון הזה חיזק דוד את שלמה בנו לפני פטירתו, כדכתיב (מלכים-א', ב' ב') וחזקת והיית לאיש.

ושבת קודש זאת היא שבת הפסקה בין פרשת שקלים לפרשת זכור. ובכן בשבת קודש זאת, היא שבת שיש לנו להתכונן לקראת פרשת זכור, מצות מחיית עמלק.

ובספה"ק פרי צדיק (זכור, אות א') כתב שיש שני דברים שהם מגדירים הקליפה של עמלק, וזל"ק, בודאי זה החופצה לא היה אופן שיהיה נמצא בישראל, רק שחופצה זו הכניס עמלק שהיה מחוצף, דשמעו עמים ירגזון (שמות ט"ו י"ד), והוא אף ששמע וידע הכל, נכנס ועמד בחופצה ונזדווג לישראל. וזה למד מעשו זקנו שאף שחשש מאד על הברכות שנתברך יעקב מאביו מכל מקום התלוצץ מכל וכל, עכל"ק.

הרי שהקליפה של עמלק הוא חופצה

שגדול וקדוש. (ב) יאוש, שלאחר שהכשיל האדם מביאו לידי יאוש, שכבר אין לו תקוה.

ואכן התגברות של מתנגד, תלוי בזה שיבוא מי שמתנגד עליו ליאוש, ובכן בקל יוכל לנצחו.

והנה, בעמלק כתיב זכור אשר עשה לך עמלק בדרך, אשר קרך בדרך, ושני פעמים דרך הנזכרים בפסוק, מרמזים על שני בחינות הנ"ל. כי מי שהוא מהלך בדרך, יודע לאן הוא הולך, ומי שעומד לנגדו כשהולך בדרך, הרי זה בחינה של חוצפה שנכון לבו בטוח בדרך שהוא הולך. ואשר קרך בדרך, היינו לא רק שהתחצף נגד בני ישראל המהלכים בדרך, אלא גם הביאם לידי קרירות ויאוש.

ובנגד שנים אלו כתיב (שמות י"ז י"ד) כי מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים, היינו שני פעמים מחייה, כנגד שני כחות הנ"ל.

וכהכנה דרבה לקראת פרשת זכור, בסיום פרשת פקודי אמרנו חז"ק חז"ק ונתחז"ק, בגימטריא יאו"ש חוצפ"ה

צר"ה, שבכח חזק חזק ונתחזק, נוכל להנצל מהצרה של יאוש וחוצפה, דהיינו קליפת עמלק. ועל כן אומרים בפעם שלישי ונתחזק, כי לא כנגד הקליפה של יאוש, לא מספיק סתם חיזוק, אלא צריכים לונתחזק.

ובנגד כחו של עמלק, צריכים לכחו של משה רבינו, אשר משה הוא התורה הק', שהתורה הק' מתחלת בראשית, בשביל משה שנקרא ראשית (ב"ר א' ד'), ומסיימת אשר עשה 'משה' לעיני כל ישראל.

עוד יש לרמז בעז"ה, שיש הנוהגים לומר חזק חזק חזק חזק ואנחנו אומרים חזק חזק ונתחזק. והנה, חז"ק חז"ק חז"ק, בגימטריא מש"ה כנודע. אמנם למנהגינו, שאומרים חז"ק חז"ק ונתחז"ק, יש גימטריא מש"ה בתוספות אותיות תנ"ו.

ויש לרמז, שג' פעמים חזק, כנגד סיום שלשה ספרים שנזכר בהם משה רבינו, היינו שמות ויקרא במדבר, ואותיות תנ"ו הם אותיות שלאחר אותיות מש"ה, לרמז להחומש שלאחר משה היינו החומש שבה נסתלק משה רבינו, דהיינו ספר דברים, שהוא משנה תורה

שבו חזר משה רבינו על כל התורה כולה.

מתכוננים לבטל שני קליפות אלו, הקליפה של יאוש והקליפה של חוצפה.

והנה, מצינו שני סוגי נדבות במשכן. נדבות מחצית השקל, שהעשיר לא ירבה והדל לא ימעט (שמות ל' ט"ו), ונדבות שאר צרכי המשכן, שנאמר בהם (שמות כ"ה ב') מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי, וכל אחד הרבה כפי נדבת לבו הטוב.

ובכחו של משה רבינו נוכל להתגבר כנגד קליפת עמלק. ועל כן איתא במדרש (אסת"ר ז' י"ג) שאליהו הנביא ביקש ממשה רבינו שיתפלל בעד בני ישראל בדור של נס פורים. ושאל משה אם יש אדם כשר בדור, והשיבו שיש ושמו מרדכי. כי הוצרכו לכחו של משה להתגבר על קליפת עמלק.

ויש לומר ששניהם אלו כנגד שני הכחות של עמלק, מחצית השקל שהוא בדיוק, עומד כנגד יאוש, שלא להתיימש גם כשאדם נמצא במצב מצומצם, ומה שהביא כל אחד נדבות לבו, היינו שעלו למעלה מראש ממה שהיו יכולים, בבחינת חוצפה ועזות דקדושה.

ובאמת שני כחות אלו הם כחות שסותרים זה את זה, כי אם יש יאוש אין חוצפה, ובמקום שיש חוצפה, לא שייך שיהיה יאוש, ובכן כחו של עמלק הוא למעלה מן הטבע. ולכן צריכים לכחו של משה רבינו לעמוד נגד עמלק, ורק בכחו של משה רבינו להתגבר על קליפה עמלק, ולקיים מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים.

ושפיר מתחיל פרשת פקודי בכפל לשון המשכן משכן, מרמז לשני סוגי נדבות המשכן, שבאים לבטל שני הכחות של עמלק. ומסיימת חזק חזק ונתחזק, שנתחזק כנגד העזות והיאוש של עמלק. ושבת הפסקה היא הכנה דרבה לקראת קריאת פרשת זכור, ודו"ק.

וחג הפורים עצמה, יש בה שני הרגשים הללו, מצד אחד חייב אינש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי (מגילה ז:), כי לומר ברוך המן, וזהו בחינה של יאוש. והנהגה כללית בפורים,

וכשמתכוננים לקראת חג הפורים,

יש בה בחינה של חוצפה, ובכן בחג שלימה, שתתקיים בנו כל המועדות
 הפורים צריכים לברר שני מדות הללו. בטלים וימי הפורים לא יתבטלו (שוח"ט
 משלי ט'), ונזכה לביאת גואל צדק ובא
 והשי"ת יעזור, שכבר נזכה להגאולה לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

סעודה שלישית

שלמא בעלמא, יתקיים שרשא דאילנא דחיי [עץ החיים ולא עץ הדעת טוב ורע. ומבואר במתוק מדבש, ששורשא דעץ חיים הוא יסוד דזעיר אנפין], וההוא שרשא מניה יתקיימו שאר שרשין לתתא, דכלהו אשתרשן ואתקיימן מניה.

אשר עומד לנס עמים (ישעיה שם), דהאי איהו קיימא לנסא ולאת לרזא דשמא קדישא, אליו גוים ידרשו, דתמן רזא דקיומא דשמא קדישא

ובגין כך, אליו גוים ידרשו (ישעיה שם), כמה דאת אמר (ישעיה ב' ג') והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו', ועל דא אליו גוים ידרשו [שכל הגוים יעלו עם בני ישראל, כדי להקים בית המקדש השלישי].

והיתה מנוחתו כבוד (ישעיה י"א י'), מנוחתו דא בי מקדשא, דכתיב (תהלים קל"ב י"ד) זאת מנוחתי עדי עד [ובזה יובן הטעם שאין, מלאכת המשכן דוחה שבת, אלא שלפי דברי הזוהר הק' המשכן הוא מנוחה, מובן ממילא שאי

אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלויים ביד איתמר בן אהרן הכהן. פירש"י אלה פקודי, בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן לכסף ולזהב ולנחשת ונמנו כל כליו לכל עבודתו. המשכן משכן, שני פעמים רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל. משכן העדת, עדות לישראל שויתר להם הקדוש ברוך הוא על מעשה העגל, שהרי השרה שכינתו ביניהם.

והנה, בפרשה זאת הפסוק פוקד ומונה כל פרט ופרט ממה שנתנו בני ישראל לנדבות המשכן, להיכן הלך ומה נעשה עם כל חוט השערה. וצריכים להבין, מפני מה צריכים לכך, אחר שכבר עברנו על כל הפרשיות שבספר שמות, תרומה תצוה כי תשא ויקהל.

ונ"ל בעז"ה להקדים מה דאיתא בזוה"ק (ח"ב רכא:) רבי אבא פתח (ישעיה י"א י') והיה ביום ההוא שרש ישי וגו' [שם בפסוק מיירי ממלחמת גוג ומגוג, שכל האומות יבואו להלחם בגוג ומגוג], והיה ביום ההוא, בזמנא דקודשא בריך הוא יסגי

אפשר לדחות שבת, שהוא יום מנוחה, מפני מלאכת המשכן].
 יכלין אינן למעבד חושבנא, דכתיב
 אשר פקד על פי משה.

כבוד, דהכי אקרי כבוד ה' בההוא זמנא,
 דכתיב (ישעיה ל' כ"ז) והיה אור הלבנה
 כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים,
 ומנוחתו דההוא שרש ישי דאתקרי כבוד
 ה', לא יתמני ולא יקום בחושבנא
 לעלמא, מאי טעמא, בגין דכל מה
 דקיימא בחושבנא לא שריין תמן ברכאן
 בשלימו, וברכאן שריין במה דלא קיימא
 בחושבנא [וכמו שאמרו חז"ל (תענית ח):
 אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן
 העין], בזמנא קדמא קיימא בחושבנא,
 דכתיב אלה פקודי המשכן.

והיינו על דרך שאמרו חז"ל (חגיגה טו).
 שמט"ט הוא יושב וכותב זכויותיהם של
 ישראל, ונמצא שהמלאך מט"ט הוא
 הבעל חשבון של הקב"ה, וכביכול כמו
 שבעולם הזה, יש מפעלים גדולים של
 רואי-חשבון, שמחזיקים החשבון של
 בעלי עסקים. כך בשמים המלאך מט"ט
 הוא הבעל חשבון, שמחזיק בכל
 החשבונות של בני ישראל.

אמנם כיון שאמרו חז"ל שאין הברכה
 מצויה על דבר הסמוי מן העין, וכאן
 המשכן הכל היה במדה ומבנין, שהוא
 היפוך של דבר הסמוי מן העין, על כן
 הוצרכה המשכן לברכתו של משה,
 שנאמר ויברך אותם משה, שברכם יהי
 רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, כי
 משה רבינו הוא בחינת משכן עליון,

תא חזי, משכנא דא קיימא בחושבנא,
 ובגין כך אצטריך לצלותא דמשה דישרי
 עליה ברכאן, דכתיב ויברך אותם משה,
 ומה ברכה בריך לון, יהא רעוא דתשרי
 ברכה על עובדוי ידיכון.

וברכאן לא שראן על האי חושבנא עד
 דאקשר ליה משה במשכנא דלעילא
 דכתיב אלה פקודי המשכן משכן עדות
 אשר פקד על פי משה, דאי לאו
 דאתעבד חושבנא על ידא דמשה, לא

שהוא בלא חשבון, וכמו שיהיה לעתיד לבוא בית המקדש בלי חשבון, ועל ידי שמשה רבינו בירך את המשכן, קישר משכן עליון ומשכן תחתון, ועל ידי זה שרתה שכינה במשכן התחתון.

ונמצא שעל כן בפרשתינו יש החשבון של כל נדבות המשכן, כי המשכן הזה הוא בחנית מלאך מט"ט, שהוא בעל החשבון, ומשה רבינו הוא שמקשר המשכן למשכן העליון, כי ברכה היא שכינה, ועל ידי שברך משה את המשכן, שרתה שכינתא עילאה במשכן.

וזהו שאמר הפסוק, אלה פקודי המשכן, היינו החשבונות של המשכן, שכל חוט וחוט שבמשכן נמנה בפרטית, בבחינת משכן מט"ט, משכן העדות, היינו עדות שהשכינה שורה בישראל, על ידי שמשה רבינו קישר משכן תחתון למשכן עליון.

כי זהו רב כחו וחילו של משה רבינו, שהיה בכחו להמשיך השראת השכינה גם במשכן שהוא בעל חשבון, ונמנה כל חוט וחוט של המשכן בפרוטרוט.

ובזה הבנתי מה דאיתא בגמרא (ברכות

נה.), בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים, הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואחר כך מכניס לתוכו כלים, ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן, כלים שאני עושה להיכן אכניסם, שמא כך אמר לך הקדוש ברוך הוא עשה משכן ארון וכלים, אמר לו שמא בצל אל היית וידעת.

ונמצא שמשה רבינו אמר לעשות תחלה הארון. ובלכת דרכנו יש לומר בזה טעם לשבת, דהנה מדות הארון מפורשים בהתורה הק', ואפילו הכי אמרו חז"ל (מגילה י:.) מסורת בידינו מאבותינו מקום ארון אינו מן המדה, תניא נמי הכי ארון שעשה משה יש לו עשר אמות לכל רוח, וכתוב ולפני הדביר עשרים אמה אורך, וכתוב כנף הכרוב האחד עשר אמות וכנף הכרוב האחד עשר אמות, ארון גופיה היכא הוה קאי, אלא לאו שמע מינה בנס היה עומד.

ואם כן הארון הוא תכלית ונקודת המשכן, שהוא שילוב של מדה ואינו מדה.

ומשה רבינו סבר שתחלה יש להתחיל בנקודה זאת, אבל בני ישראל על פי בצלאל סברו להיפוך, שתחלה יש לעשות משכן עם מדות המפורשת בתורה, ואחר כך יבוא הארון, שהוא בחינת ברכת משה, שלמעלה מן המדה, ותמשיך השראת שכינתא עילאה לתוך המשכן.

וזהו גם כן ענין המנורה, שנתקשה משה במעשה המנורה, שהגם שהמנורה יש לה מדות מסויימת, אבל לא היה אפשר למשה רבינו לעשותה, אלא נעשה באופן שלמעלה מן הטבע, שהשליך הככר להאש והיא נעשית מאליה (במד"ד ט"ו ד').

והיינו על דרך דאיתא בספה"ק פנים יפות (תצוה), שהמנורה היתה ראויה להיות בבית קודש הקדשים, ששם יש בחינת מדה ואינו מדה. ועל כן נעשה נס חנוכה, שדלק פך שמן לשמונה ימים, על ידי המנורה.

והנה, עיקר בית המקדש, היתה בית קודש הקדשים, ואם כן מבית קודש הקדשים נתפשטה השראת השכינה לכל המשכן, עד להעזרת ישראל

והעזרת נשים, מכח השראת השכינה שבבית קודש הקדשים, והבן.

ונראה לי בעז"ה להוסיף טעם לשבח שהתורה הק' נתנה חשבון מדוייק על כל חלקי המשכן, הגם שהוא היפוך ענין השראת השכינה. אפ"ל על פי מה דאיתא בשם הרה"ק ר' שלמה קלוגר זצוק"ל, לבאר מה שאומרים (מוסף, חזרת הש"ץ, פיוט ארזי הלבנון), כשהמלאכים התרעמו על הריגת רבי עקיבא, ואמרו זו תורה וזו שכרה, ענתה בת קול משמים, אם אשמע קול אחר אהפך את העולם למים, לתהו ובהו אשית הדומים.

וביאר על פי משל למלך שביקש מחייט יהודי שיעשה לו מלבוש. והיהודי זימן בדיוק כמה סחורה יקרה וכמה חוטים שצריך. וכשנגמר, ולבש המלך את המלבוש, היה מלבוש יפה שאין כיופיו בכל העולם כולו.

נתקנא המשנה למלך בהיהודי, ואמר להמלך, אדוני המלך, היהודי לא השתמש בכל הסחורה והחוטים שקנה, אלא חלק מהם המשתמש בהמלבוש, וחלק מהם גזל לעצמו.

אמר המלך על היהודי, שעליו להראות צדקותו, ולהוכיח שבאמת השתמש בכל מה שנטל בעד המלבוש, החייט נבהל מחשדו של המלך. אבל אמר, אדוני המלך, אם תרצה, אוכל להוציא כל הוטים והתפירות מהגבגד, ולהראות להמלך איך שהתשמשתי בכל חוט וחוט, ובכל חתיכה של סחורה בדייקנות, ולא נטלתי ח"ו כלום לעצמי. אמנם בזה כבר לא חפץ המלך, להחריב בגדו הנאה.

כך אמר הגאון ר' שלמה קלוגר, שאמר הקב"ה למלאכי השרת, שאם ירצו להבין ענין מיתתו של רבי עקיבא, הוא יתברך מוכרח לסתור כל הבריאה כולה, ובכך להראות איך שכל פרט ופרט של הבריאה הוא בדיוק. אבל בזה כבר לא חפצו מלאכי השרת, להחריב הבריאה הנאה.

לסתור את כל הבריאה, מבראשית עד לעיני כל ישראל, ולחלק לחלקים ואז נראה איך שכל מה שנעשה בעולם הוא בחשבון מדוייק. אמנם כשיבוא משיח צדקינו, איך כל פרט ופרט שנעשה מבריאת העולם ועד ביאת גואל צדק, הוא בדייקנות נפלא בלי חסר ויתר.

ואולי לכוונה זאת היה נחוץ להלך ולמנות כל פרט ופרט שבמשכן, כי בזה ימצאו בני ישראל מקום מרגוע לנפשם, גם כשאין מבינים הנהגה העליונה, להבין שהכל הוא בחשבון מדוייק.

מעתה נביא קטע נפלא דאיתא בספה"ק ישמח משה בפרשתינו וזל"ק, והנה יש להבין מאי ענין ברכה צריך כאן.

אבל הענין הוא יובן כפשוטו דהשראת שכינה דמינה נפקין ברכאין לכל עלמין, והעד בברכת כהנים (במדבר ו' כ"ה) יאר ה' פניו אליך, תרגומו ינהר ה' שכינתיה לותך, וכמו שנאמר (שמות כ' כ"ד) בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך, ותרגומו בכל אתר די אשרי שכינתי לתמן אתינא לותך ואברכינך.

ועל דרך זה אמרו בעלי מוסר, ליהודים ששאלו אותם, איך אפשר להבין כל מה שנעשה בעולם, אשר המוח אינו יכול להלום את כל הנעשה, איך שרשעים דרכם מצליח, וצדיקים מושפלים עד התהום. ועל זה השיבו, כדי להבין איך שכל חלק וחלק הוא נחוץ, צריכים

ואם כן ענין ברכה בה בעצם וראשונה, על דרך הנוטע אוןן הלא ישמע (תהלים צ"ד ט'), אם כן לא שריא באתר, דברכה לא שריא דלא שריא באתר גלוי, רק באתר סמוי מן העין, וזה נכון [כי ברכה היא שכינה, ועל ידי ברכת משה רבינו, המשיך השראת השכינה להמשכן].

ועל פי זה יתפרש הפסוק אלה פקודי המשכן, רצה לומר אילין מניני משכנא דהוי בחושבן, ואף על פי כן משכן, רצה לומר שהוא משכן לשכינה, העדות, רצה לומר דזה עדות אשר פוקד על פי משה וכדברי הזוהר.

אך עדיין יש להבין הטעם דלא יכלו להשפיע שם ברכה שום אדם זולת משה. אבל הענין הוא על פי טוב עין הוא יבורך (משלי כ"ב ט'), דנדרש (נדרים לח.) על משה' וקרי יברך, ורצה לומר דלא יכול להשפיע ברכה רק מי שהוא כלו טוב וזה משה כנודע.

אמנם לכאורה יש להבין, הלא ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן (שבת קמז.), ואם כן הוויין כלהון טובים. ומטעם זה איתא במנחות (גז) יבא טוב ויקבל טוב

מטוב לטובים, עיין שם [דהיינו שבני ישראל עצמם נקראו גם כן טובים].

אך הא בעגל חזרה זוהמתן, ומיהו המשכן הלא הוא כפרה על עון העגל, אך דודאי לא כיפרה רק אחר שנעשה משכן, ואם כן האיך יעשה משכן אם לא על פי משה והבן,

אך מאן יימר דחזרה זוהמתן, לזה אמר עבודת הלויים וגו', על פי הגלגולים (פרק כ"ג) על הפסוק (יחזקאל מ"ד ט"ו) והכהנים הלויים בני צדוק, והנה המבואר דאם יטהרו ישראל מתערובות רע, אז הלויים קודמים לכהנים, רק עכשיו הלויים נמתקים על ידי הכהנים, כמו שכתוב (תהלים ק"ה ל"ז) בכסף וזהב, דלכך נענש שלמה, עיין שם.

וזה דברי הפסוק עבודת הלויים ביד אתמר בן אהרן הכהן דייקא, אם כן מבואר דלא נטהרו, ואף על פי כן שריא ברכה באתרא דקיימא חושבנא, הוא העדות אשר פוקד על פי משה, עכל"ק של הישמח משה.

וויצא לנו מדברי קדשו, שהמשכן

עליהם מתברכות, ואץ להעשיר זה קרח, שהיה לוי ובקש להיות כהן גדול, מה היה סופו ותפתח הארץ את פיה ותבלעה אותם (במדבר ט"ז ל"ב), עד כאן המדרש.

והוא תמוה מאד (א), מה ענין זה לריש פקודי. (ב), איזה דבר והיפוכו יש בזה דמשה היה נאמן, והיו מתברכין הדברים שהיו גזבר עליהם, וקרח שבקש להיות כהן גדול נבלע, דמאי ענין זה לזה. והנה המתנות כהונה מדקדק דמאי ענין ברכה צריכין אלה הדברים.

ואמנם על פי מה שכתבנו יתבאר הכל, דהנה לפי מה שפירשתי יובן דמה שכתב בזוהר דהברכה שברכן משה יהא רעוא דתשרי ברכה בעובדי ידיכו, וכמו שכתב רש"י על התורה, שברכן יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם, וכן איתא בתרגום יונתן, וכמדומה שכן מפורש בגמרא.

הכל בקנה אחד עולה, וכן מה שפירשו ותרא אותו כי טוב הוא (שמות ב' ב'), שלא היה רק טוב, שלא נהנה מעץ הדעת טוב ורע ולא נתערב בו רע, ומה שפירשו (סוטה יב:) שראתה השכינה עמו הכל

הוצרכה להיות במנין ובמדה, מצד שחזרה זוהמתן בחטא העגל.

וזהו שאמר הכתוב, אלה פקודי המשכן, היינו המשכן התחתון, משכן של מט"ט שיש בה חשבון, ועל כן הוא פקודי, לשון חסרון, שיש כאן חסרון כיון שיש חשבון שאינו ראוי להשראת השכינה.

משכן העדות, היינו משכן העליון, ששם אינו בחשבון, אשר פקד על פי משה, שעל ידי ברכתו של משה רבינו, קישר משכן העליון ומשכן התחתון, שיהיה ברכה והשראת השכינה גם במשכן התחתון, הגם שהוא בעל גבול וחשבון, והבן.

וביון שזכינו לזה, ממשיך הישמח משה לבאר יסודות גדולות בענין בריאת העולם וקיומו וזל"ק של הישמח משה, ועל פי זה יתבאר הא דאיתא במדרש (שמו"ר נ"א א') אלא פקודי המשכן, כך פתח ר' תנחומא בר אבא, איש אמונת רב ברכות ואץ להעשיר לא ינקח (משלי כ"ח כ'), איש אמונת זה משה, דכתיב (במדבר י"ב ז') בכל ביתי נאמן הוא, רב ברכות שכל הדברים שהיה גזבר

ט"ז ל') ואם בריאה יברא, ופירש רש"י (ד"ה ואם) בריאה חדשה, והרב אברהם אבן עזרא פירש, כמו וברא אתהן בחרבותם (יחזקאל כ"ג מ"ז).

ול' נראה דשתיהן אמת, דידוע מה שפירש הבעש"ט בפסוק (תהלים קי"ט פ"ט) לעולם ה' דברך נצב בשמים [הפסוק שאנחנו נוהגים לאומרו בגמר תפלת נעילה], כי נאמר (תהלים ל"ג ו') בדבר ה' שמים נעשו, ואותו דבור נצב קיים בשמים והוא המחיה אותם ומקיימם. ומה שפירשתי אני בפסוק (תהלים ל"ג ט') כי הוא אמר ויהי הוא ציוה ויעמוד, כלומר שאותו דבור יעמוד קיים והבן.

[ובגליון הספר נדפס בהערה, לשון ספה"ק תניא בשער היחוד והאמונה (פ"א) וז"ל, הנה כתיב לעולם ה' דברך נצב בשמים ופירש הבעש"ט ז"ל, כי דברך שאמרת יהי רקיע בתוך המים וגו' (בראשית א' ו'), תיבות ואותיות אלו הן נצבות ועומדות לעולם בתוך רקיע השמים, ומלוּבשות בתוך כל הרקיעים לעולם להחיותם, כדכתיב (ישעיה מ' ח') ודבר אלקינו יקום לעולם, ודבריו חיים וקיימים לעד כו'.

אחד, דזה תולה בזה [כי ברכה היא שכינה, ומשה הוא ברכה].

ועל פי זה יתבאר המדרש רבה הנ"ל, דממה שפירשנו הפסוק הנ"ל, מבואר דדוקא על ידי משה היה הברכה, דהיינו השראת שכינה, משום דלא היה בו התערבות רע, והיינו דנקרא נאמן, דהא קשה וכי שאר הצדיקים גנבים הם ח"ו,

רק דהענין הוא דאין הקב"ה מיחד שמו על הצדיקים בחייהם, שמא יחטאו ואינו מאמין בהם וכו', מיהו זה דוקא באם יש בו איזה תערובות טוב ורע, יש לחוש להתגרות הרע, מה שאין כן רק טוב. ולכך נקרא משה נאמן, ולכך הוא רב ברכות שהיה על ידו השראת שכינה, שממנו כל הברכות אף בדברים שלא היה ראויין מצד עצמן לכך הואיל דקיימא בחושבנא.

וקרח היה היפך מזה, שהיה מאבד אף למה שהיה בידו, כי היה לוי ודי לו יקר כמאמר משה (במדבר ט"ז ט') המעט מכם וכו', שהם דבוקים לו יתברך יותר משאר ישראל וכו'.

דענין פתיחת פי הארץ נאמר בו (במדבר

קרח, שהיה במקום ההוא, גם כן נעשה בריאה חדשה.

ועל פי דרכנו, משה רבינו הוא כולו טוב, ואין בו שום רע ותערובות, והוא נאמן, שלא שייך בו כלל ענין של קלוקו או תערובות רע ח"ו.

ואפשר לומר בעז"ה, דכשפצתה האדמה את בפי, ונעשה בריאה חדשה למלאות פה הארץ, נתקיים קרח על ידי שאמר וחזר ואמר משה אמת ותורתו אמת (ב"ב עד.), ששמו של משה הוא שהשפיע לו חיות חדשה.

וכיון שנתקשר במשה, שהוא עצם הטוב, והוא נאמן, נמשכה לו חיות במקום הפנוי, עד שנברא שוב המקום ההוא, כשחזרה על פי דבר ה'.

ובזה יתיישב מה דאיתא בכתבי האריז"ל (ליקוטי תורה, תהלים צ"ב), שלעתיד לבוא יהיה קרח כהן גדול, כי לעתיד לבוא לא יהיה קרח אותו קרח שהיה בשעה שחטא, כי כיון שסילק הקב"ה משם חיותו, נעשה אחר כך קרח חדש ששאב חיותו ממשה רבינו, כשחזרה

כי אילו היו האותיות מסתלקות כרגע ח"ו וחוזרות למקורן, היו כל השמים אין ואפס ממש, והיו כלא היו כלל, וכמו קודם מאמר יהי רקיע כו' ממש וכו', עכל"ק עיי"ש.]

והנה במושך מאמרו אליו יהיה ביטול המציאות, ויתכן דכזה היה פתיחת הארץ, שמאותו המקום סילק מאמרו ונשאר חלל, אם כן הוי בשעת מעשה כפירוש הרב אברהם אבן עזרא, ואחר כך כשחזר מאמרו הוי כמו בריאה חדשה כפירוש רש"י, עכל"ק בתוספת ביאור. והארכנו קצת בדברי קדשו, כיון שבדברי קדשו כלולים כמה כללים ויסודות גדולות.

ויוצא לנו דבר נפלא בעונשו של קרח, שכשאמר משה רבינו אם בריאה יברא ה', פעל שהשי"ת יסלק חיותו מהמקום ההוא, וכיון שנסתלק חיותו של הקב"ה, ממלא נעשה מקום פנוי וחלל, ושב נפל קרח, ונמצא שקרח נפלא למקום שיש שם ביטול הבריאה כולה.

וכאשר החזיר הקב"ה החיות למקום ההוא, נעשה המקום, מקום חדש ובריאה חדשה, ואם כן יש לומר שגם

דבר ה', והוא הקרח שיהיה כהן גדול לעתיד לבוא, ודו"ק היטב.

אִתָּא בְּתִיקוֹנֵי זוֹה"ק (קיד:)

אתפשטותיה דמשה בכל דרא ובכל נפשא, יש בקרב כל יהודי נקודה של משה רבינו, שבנקודה ההיא הוא נאמן, ואי אפשר לעקור ממנו אותה הנקודה, שהוא נאמן, והוא נקודה שאי אפשר לפגום. והיינו שיש נקודה של נאמן ושמחה וטוב ואמונה שאי אפשר לעקור.

ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם (אסתר ט' א'), כי המן הרשע ואחשורוש ביקשו לעקור מקרב בני ישראל הנקודה הזאת של נאמן, וכיון שיעקרו ח"ו הנקודה של נאמן, יתבטלו בני ישראל מכל וכל.

כי לא רצו להלחם עם בני ישראל רק עם

חרבות ושאר כלי זין, אלא ביקשו לעקור הנקודה של נאמן, ובזה להביא כליון על בני ישראל. ועל זה נתקיימה ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, שאי אפשר לעקור הנקודה של נאמן מקרב בני ישראל.

ומלפני כמה שנים שאל אותו אברך אחד, איך אפשר להיות מאמין. אבל לפי דברי הישמח משה אי אפשר שלא להיות מאמין, כי גם אם יעשה יהודי כל התצדקאות שבעולם, לא יצליח לעקור הנקודה של נאמן מקרב בני ישראל.

והנה, פורים הוא יום תפלה, כי אם יש נאמן יש תפלה, ובכן עלינו להתפלל שנוושע בבני חיי מזוני רויחי וסייעתא דשמיא ברוחניות ובגשמיות, וימלא ה' כל משאלותינו לטובה, ובא לציון גואל, במהרה בימינו, אמן.

תוכן קצר

ליל שבת קודש

ד"ה ברוך, מצוה מילה היא יסוד הבריאה, ולכן דוחה שבת.

קידושא רבא

ד"ה אלה, קליפת עמלק חוצפה ויאוש - ביטול קליפתו על ידי בנין המשכן
וחג הפורים.

סעודה שלישית

ד"ה אלה, בהקמת המשכן המשיך משה רבינו ברכה גם בדבר המנוי
והמדוד.

ד"ה ונראה, המשכן מאיר עינינו בסתרי הנהגת השגחה העליונה.

ד"ה מעתה, הכהנים למעלה מהלויים מחמת פגם עץ הדעת וחטא העגל.

ד"ה וקיום, קיום העולם על ידי אותיות דיבור ה' המקיימו.

ד"ה איתא, נקודת האמונה בקרב בני ישראל אינה בטלה לעולם..

רמיזא דחכמתא

[שמות כ"ה ל']

ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד:

כתב במשנה ברורה (סי' קס"ו ס"ק ג') וזל"ק, כתבו הספרים בשם הזוהר הק' שמצוה לאדם שיתפלל בכל יום על מזונו קודם האכילה, עכל"ק.

ויש לרמז בעז"ה ה'שלחן לחם פנים לפני תמיד ראשי תיבות לתפל"ה, שהבא לערוך שלחן לפני ה' ולאכול לחם, יקדים תפלה על מזונו, ודו"ק.

נפלאות מתורתך

לעולם יעסוק אדם בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה:

[פסחים ג:]

כתב אא"ז בספה"ק מנחה חדשה (אופן ס"א) וזל"ק, במדרש (בראשית רבה ב' ה'), אמר ר' אבהו, בתחלת ברייתו של אדם צפה הקב"ה במעשיהן של צדיקים ובמעשיהם של רשעים וכו'. אבל איני יודע באיזו חפץ, אם במעשה אלו או במעשה אלו, כיון דכתיב וירא אלקים את האור כי טוב, הוי במעשיהן של צדיקים חפץ ואינו חפץ במעשיהן של רשעים. והוא תמיה וכי הוה אמינא שהקב"ה חפץ במעשיהן של רשעים.

אך הנה ידוע מאמרם ז"ל (שבת לא.), מאן דאית ליה תורה ולית ליה יראה, דומה כמאן דמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו, בהי עייל וכו'. וזאת הוא מדתו של הצדיק, עובד ה' בלב שלם, ומקדש ומטהר מחשבתו להיות דבוק בהבורא יתברך, ואחר כך הוא לומד תורה לשמה וכו'.

ודרך הזה, לקדש המחשבה ולטהר המוח ממחשבות זרות, מן רשעים תאבד, רק אפילו לומדים תורה, הוא גם כן שלא לשם שמים, רק להראות גודל חריפותם ובקיאותם בים התלמוד וכו'.

ואף שאמרו ז"ל, לעולם ילמוד אדם שלא לשמה - הוא רק שאם רוצה ללמוד לשמה, ואינו יכול מאיזו סבות שונות, ילמוד שלא לשמה ויצפה שאחר כך ימלא ה' משאלות לבבו לטובה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה וכו'.

וזה שאמר המדרש, והארץ, היינו פעולה הגשמיות הנראה לעינים, היינו שהוא לומד תורה בפועל כמו שכתבנו לעיל, אבל אם ח"ו הוא תהו, בלא דחילא ורחימא

המשך נפלאות מתורתך

וכו', איני יודע באיזו מהן חפץ הקב"ה יותר, אם במעשה אלו [הצדיקים], ללמוד תורה בלא קדושה ובלא דחילא ורחימו ובלבד שילמוד. או במעשה אלו [הרשעים], לקדש ולטהר המחשבה מקודם להיות דבוק בהקב"ה, ואחר כך ללמוד תורה לשמה בקדושה ובטהרה.

כיון דכתיב וירא אלקים את האור כי טוב, הוי במעשה צדיקים חפץ כנ"ל, ואינו חפץ במעשיהם של רשעים, ללמוד תורה לקנטר ולהתגאות, עכל"ק.

ויוצא לנו מדברי קדשו, שהקב"ה חפץ במעשה צדיקים, שלומדים תיכף לשמה, ואינו חפץ במעשה הרשעים, שלומדים על מנת לקנטר. אבל לא הודיענו גדר מעשה אלו שלומדים שלא לשמה אבל לא לקנטר ח"ו, אלא מצפים להגיע ללמוד לשמה, האם הקב"ה חפץ בהם או לא.

ונ"ל בעז"ה על פי מה דאיתא בספה"ק בני יששכר (מאמרי אלו, מאמר א') לבאר מה שכתב רש"י (בראשית א' א') בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית, שהקב"ה ברא העולם, הגם שעדיין לא היו ישראל בעולם, אבל כיון שראה השי"ת שעתידים ישראל לעשות מצות ומעשים טובים, בשביל אותו נחת רוח שהיה עתיד הקב"ה לקבל מבני ישראל, ברא העולם.

והוא הדין לעניננו, שעל כן אמרו חז"ל לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות שלא לשמה, דכיון שכוונתו להגיע ללמוד תורה לשמה, כבר עכשיו עולה לפני השי"ת הנחת רוח שעתיד לקבל, כשנלמוד לשמה.

ונמצא דכמו שהקב"ה חפץ באלו הצדיקים שלומדים תורה לשמה, כך הוא יתברך חפץ באלו שלומדים שלא לשמה, בכוונה ובתשוקה להגיע לשמה, כי כבר בשעת לימודם שלא לשמה, עולה לפניו יתברך הנחת רוח שעתיד לקבל מהם כשילמדו לשמה, ודו"ק.

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

פרשת פקודי:

אין פרשת פקודי, רעכענט אויס די הייליגע תורה, די אלע נדבות וואס יודישע קינדער האבן געגעבן פאר די משכן, און וועלכע חלק פון די משהן מ'האט געמאכט מיט זיי.

אפשר קען מען געבן צו פארשטיין די תכלית פון דער פרשה, לויט א משל וואס די **הייליגע רבי שלמה קלוגר זכותו יגן עלינו** האט געזאגט.

אמאל האט א מענטש צרות און שוועריקייטן, און ער פארשטייט נישט פארוואס דער אייבערשטער האט אים געגעבן אזא שווערע לעבן א.ד.ג.

מ'קען דאס אביסל פארענטפערן מיט א משל. א מאל האט א קעניג באשטעלט אז זיין געטרייע יודישע שניידער, זאל פאר אים מאכן א שיינע נייע מלבוש.

די שניידער האט געזאגט פאר'ן קעניג, אז ער וועט מאכן פאר די קעניג א הערליכע מלבוש, אבער ער בעט אז די קעניג זאל פאר אים באשטעלן די טייערע סחורה און פעדעמער וואס ער דארף האבן צוזאמצושטעלן דער מלבוש.

די קעניג האט מסכים געוועהן, און געהייסן איבערגעבן פאר דער וואס איז ממונה אויף די קעניגליכע אוצרות, א רשימה ווי עס איז אנגעצייכענט פונקטליך וואס ער דארף, און מ'וועט אים אלעס צושטעלן.

אזוי איך טאקע געשעהן, מ'האט געגעבן פאר די שניידער אלעס וואס ער האט געבעטן, און ער האט גענייעט א הערליכע שיינע מלבוש, ממש איינס אין די וועלט.

די קעניג האט אנגעטון די מלבוש, און זייער אויסגערימט די שניידער ווער האט געמאכט אז שיינעם מלבוש.

די משנה למלך איז געוועהן א שונא ישראל, און ס'האט אים זייער געארט אז די קעניג גיבט אזוי פיל כבוד פאר די יודישע שניידער.

איז איינגעפאלן פאר די משנה למלך א פשוט'ע עצה, ווי אזוי צו דערנידערן די יוד.

דוֹלָה וּמַשְׁקָה

ער איז געגאנגן צום קעניג, און האט אים געזאגט "אדוני המלך, אמת אז דער שניידער האט געמאכט א הערליכע בגד. אבער ער האט באשטעלט אסאך מער סחורה פאר די בגד, וואס ער האט געדארפט כדי עס צו מאכן. די איבעריגע סחורה האט ער גע'גנב'ט פאר זיך!!"

אזוי ווי עס איז די דרך פון לשון הרע, אז מ'נעמט עס שנעל אן, האט דער קעניג אנגענומען די ווערטער פון די משנה למלך, און געלאזט רופן די שניידער, און אים געזאגט, "היתכן אז דו האסט אזויפיל גענומען צו מאכן אזא קליינעם בגד, נאר וואס דען, דו האסט דאס איבעריגע גע'גנב'ט?".

די שניידער האט זיך נישט פארלוירן, נאר האט תיכף געענטפערט פאר'ן קעניג, "אדוני המלך, ווער עס האט אייך דאס געזאגט איז א שקרן. איך האב גענוצט יעדער שטיק סחורה, און יעדער פאדים צו מאכן די בגד. אויב די מלך ווי זעהן פונקטליך ווי יעדער שטיקל געפונט זיך, קען איך צונעמען די בגד, און ווייזן די קעניג, די פונקטליכע חשבון פון די גאנצע סחורה און די אלע פעדעמער".

די קעניג האט גוט דערהערט וואס די שניידער זאגט, אבער ער האט געוואוסט, אז אויב מ'וועט צונעמען די בגד, וועט ער בלייבן און די הערליכע מלבוש, האט ער גאזאגט, "איך גלויב דיר. בעסער לאז די מלבוש גאנץ, און ווייז מיר נישט די פונקטליכע חשבון".

די נמשל, איז די גאנצע בריאה, וואס איז די הערליכע מלבוש וואס דער אייבערשטער האט געמאכט, אויב א מענטש האט ח"ו צער, איז דאס אזוי ווי א פאדים וואס ער פארשטייט נישט וואס מ'האט געטוהן דערמיט.

די איינציגע וועג ווי אזוי מ'קען אלעס פארשטיין, איז אז דער אייבערשטער זאל צונעמען די בריאה - וואס דאס מיינט אויך אלעס וואס מיר האבן - און ווייזן פונקטליך ווי אלעס שטימט, און דאס וויל מען אוודאי נישט.

דא ביי די פרשה פון די משכן, זעהט מען אבער, אז דער תורה גיבט יא א חשבון ווי יעדער חלק פון די נדבות המשכן איז געגאנגן פונקטליך.

אפשר איז דער פרשה א סגולה, אז אין אונזערע אייגענע לעבן, זאל מען שפורן די קלארע אמונה, אז אלע וואס דער אייבערשטער טוט מיט אונז שטימט, און איז פאר אונזערע טובה.